

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ

СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

4 (320)

ШІЛДЕ – ТАМЫЗ 2018 ж.

ИЮЛЬ – АВГУСТ 2018 г.

JULY – AUGUST 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН

ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА

PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ

ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД

PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18, <http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,

www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 4, Number 320 (2018), 176 – 181

UDC 33:330

G.A. Abdulina¹, A.B. Abeldanova²

¹University Narxoz;

²Kazakh university of international relations and world language named Abylai khan, Almaty, Kazakhstan

*e-mail: ga.abdulina@mail.com, abeldanova@inbox.ru

SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REGION

Abstract: In the article authors examine the importance of socio-economic development of the region and reveal the essence of socio-economic development of the regions at the current stage of economic development.

At the present time, the regional policy of Kazakhstan is designed to ensure the formation of favorable conditions and factors for increasing the internal and external competitiveness of regions, the territorial concentration of labor and capital resources in the centers of economic growth, increasing regional employment and improvement of the living standard of population in the regions.

An important direction of the new regional policy is the formation of a regional territorial organization that includes urbanization processes and agglomerations development and its regulation, which are the most important centers of economic growth for the national economy, development and support of promising human settlements with economic and demographic potentials.

Keywords: economy, region, socio-economic development, regional policy, forecasting scheme

Г.А.Абдулина¹, А.Б.Абельданова²

Университет Нархоз, КазУМОиМЯ им. Абылай хана, г. Алматы, Казахстан

АЙМАҚТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Аннотация. Бұл мақалада аймақтардың әлеуметтік-экономикалық даму мәселесінің маңыздылығы қарастырылған, экономика дамуының ағымдық кезеңіндегі аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуының мәні ашылған. Қазіргі кезеңде Қазақстанның өңірлік саясаты өңірлердің ішкі және сыртқы бәсекеге қабілеттілігін ұлғайту, еңбек пен капитал ресурстарының экономикалық өсу орталықтарында (аумақтық) шоғырлануы, республика тұрғындарының өңірлік жұмыспен қамтылуын және өмір сүру сапасын арттыру үшін қолайлы жағдай қалыптастыруды қамтамасыз етуге бағытталған. Жаңа өңірлік саясаттың маңызды бағыты өңірлік аумақтық ұйымдастыруды қалыптастыру болып табылады, ол ұлттық экономиканың экономикалық өсуінің ең маңызды орталықтары болып табылатын урбанизациялану үдерістері мен агломерациялардың дамуын ынталандыруды және реттеуді, экономикалық және демографиялық әлеуеті бар перспективалы елді мекендерді дамытуды және қолдауды қамтиды.

Түйін сөздер: экономика, аймақ, әлеуметтік-экономикалық даму, аймақтық саясат, болжамды схема.

Kіpіcнe

Бүгінде барлық экономикалық реформалар орталықтан аймақтарға ауыстырылуда. Инновациялық сала нысандарының басым бөлігі өңірлерде орналасқан. Бұл халықтың инвестициялық, экономикалық және азаматтық белсенділігінің артуына мүмкіндік беріп отыр. Осы орайда Қазақстан өңірлері, облыс орталықтары, қалалар, аудандар серпінді даму үстінде екендігін атап өткен орынды.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың ең басты мақсаты» деп аталатын Қазақстан халқына Жол-

дауында: «... қоғамдық өмірдің барлық салаларындағы ілгерілеу серпіні – біздің экономикамыздың өркендеуінің, сындарлы әлеуметтік саясатымыздың және тұрақты саяси жүйеміздің тиімділігінің айқын айғағы» - деп көрсетілгендей, мемлекетте жүргізілген саясаттың нәтижесінде Қазақ-станның аймақтары әлеуметтік-экономикалық дамуда ілгерілей бастады [1].

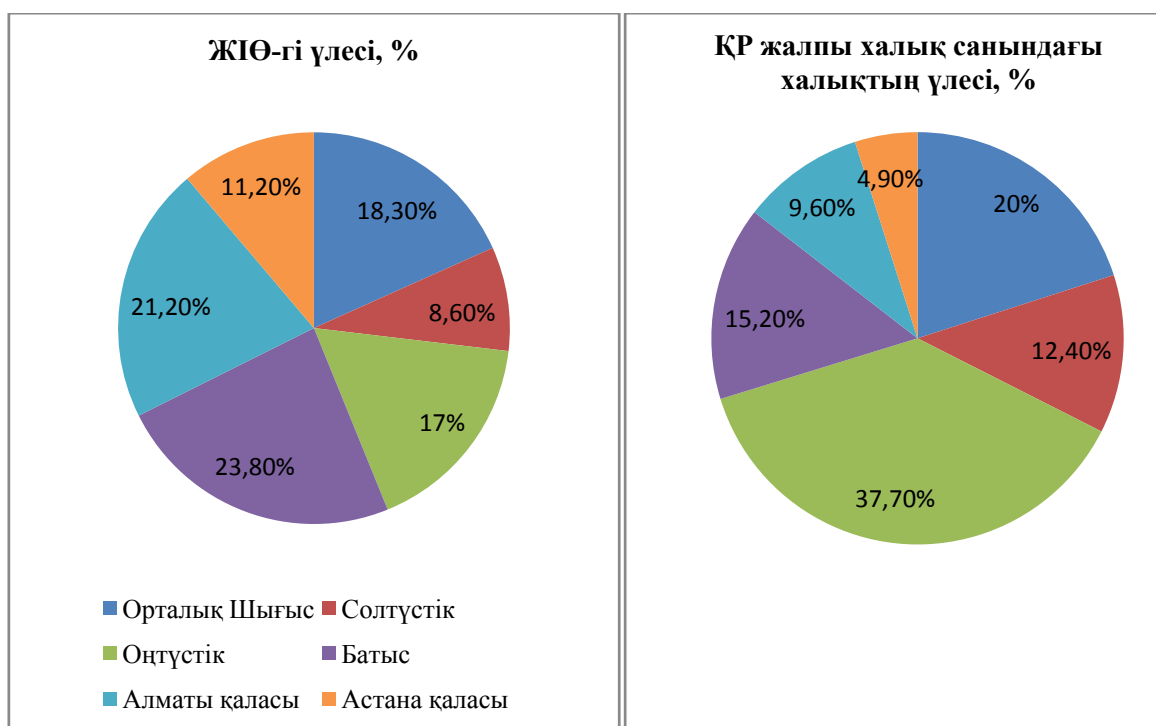
Әлемдік тәжірибе географиялық орналасуының, табиғи-климаттық, демографиялық жағдайының, тарихи дамуының сан алуандығына және басқа да факторларға орай өңірлердің әлеуметтік-экономикалық даму деңгейінің әркелкі болып келетінін көрсетеді. Сондықтан әрбір мемлекет өңірлердің тұрмыс деңгейін жақсартуға ұмтылады, яғни өңірлердің даму деңгейін арттыруға бағытталған өңірлік саясат жүргізеді [2].

Республикамыздың әрбір аймағы еліміздің шаруашылық кешенінде белгілі бір орынды ала отырып, осыған қоса басқа аймақтармен бүтіндей экономикалық бірлікті құрайды. Сондай-ақ әр аймақтың өзіндік табиғи ресурстары, оларды орналастырудағы ерекшеліктері, экономикалық даму деңгейі, өзіндік шаруашылық құрылымы бар.

Соған байланысты аймақтық саясат қалыптастырылып, жүзеге асырылады. Аймақтық саясаты жүзеге асыруда мемлекеттік басқару мәселесі ерекше маңызға ие болары ақиқат. Бүкіл әлемде мемлекеттік басқару тиімділігін көтеру міндеті үлкен мәнге ие болуда. Бірақ барлық мемлекеттер қолдану үшін оңтайлы болып табылатын әмбебап үлгі жоқ, әрбір мемлекет тарихи дамуының белгілі бір кезеңінде өзінің ұлттық ерекшеліктеріне сай келетін ыңғайлы үлгіні жасақтауы тиіс. Мұның барлығы да өз еліміздің және шет мемлекеттердің даму тәжірибелерін тереңірек талдау, ой елегінен өткізу міндеттерін жүктейді [3]. Қазіргі кезеңде негізгі шаруашылық қызметтің аймақтарда жүзеге асырылатындығын ескерсек, оларға әлеуметтік –экономикалық мәселелерді өздігінен шешуге лайықты қаржылық дербестіктің берілуі маңызды болып табылады. Осымен байланысты бүгінгі таңда мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіліктерді ажырату, бюджетаралық қатынастарды реттеу мәселелері еліміз аймақтарының экономикалық өсуіне мүмкіндік беретін негізгі шарттар ретінде қарастырылуда.

Зерттеу әдістері және нәтижелер

Мақалада зерттеу барысында автор тарапынан талдау, жүйелік талдау; салыстырмалы талдау пайдаланылды.

Сурет 1 – Қазақстанның макроөңірлерінің экономикалық дамудағы үлесі

Топтастыру көмегімен Қазақстанда өңірлер ұқсас экономикалық, табиғи және әлеуметтік-демографиялық сипаттамаларға негізделі отырып, төрт макроөңірдің топтамасы келесідегідей: – Солтүстік (Ақмола, Қостанай, Солтүстік Қазақстан облыстары), Орталық-Шығыс (Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Павлодар облыстары), Оңтүстік (Алматы, Жамбыл, Қызылорда, Оңтүстік Қазақстан облыстары) және Батыс (Ақтөбе, Атырау, Батыс Қазақстан, Маңғыстау облыстары). Макроөңірлердің әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері мен айрықша мәртебесіне ұқсас болғандықтан, Астана және Алматы хаб-қалалары да бөліп көрсетіледі.

Қазақстанның макроөңірлері әртүрлі әлеуетке ие және елдің экономикалық дамуына әртүрлі үлес қосуда (1-сурет).

Айталық, мұнайлы Батыс макроөңірі ел халқының 15,2 % үлесімен ұлттық экономикаға үлес қосу (23,8 %) бойынша көшбасшы болып табылады. Ал аграрлы Оңтүстік макроөңірі ел халқының 37,7 % үлесімен (Алматы қаласын есептемегенде) елдің жалпы ішкі өнімінің (бұдан әрі – ЖІӨ) 17,0 %-ын ғана өндіреді.

Бұл бірінші кезекте макроөңірлер экономикасының құрылымына байланысты. Батыс макроөңірі жалпы өңірлік өнімінің (бұдан әрі – ЖӨӨ) 90 %-дан астамын өндіру өнеркәсібі – құрылатын жұмыс орындарының саны шектеулі жоғары өнімді сектор қамтамасыз етеді. Сонымен бірге экономикасының құрылымы әртараптандырылған Алматы қаласы (ел халқының 9,6 %) ел экономикасына Батыс макроөңірімен салыстыруға болатын үлес қосуда. Сонымен бірге Оңтүстік және Солтүстік макроөңірлерінің дамуы құрылатын жұмыс орындарының саны шектеулі ауыл шаруашылығының төмен өнімді секторларына негізделген. Тиісінше, ел халқының үлесі жоғары болғанымен, олардың елдің ЖІӨ-ге үлесі төмен.

Бұдан шығатын қорытынды – макроөңір қаншалықты урбандалса, оның экономикасы соншалықты әртараптанады. Осылайша, Орталық-Шығыс макроөңірі салыстырмалы жоғары урбандалу деңгейіне және тиісінше, орташа республикалықпен салыстыруға болатын жан басына шаққандағы орташа табыс көрсеткішіне ие. Жан басына шаққандағы орташа кірістің ең жоғары көрсеткіші Астана және Алматы қалаларында байқалады. Сонымен бірге, жан басына шаққандағы орташа кірістің ең төмен көрсеткіші – аграрлы Солтүстік және Оңтүстік макроөңірлерінде. Батыс макроөңірі өндірістің мономамандануымен ерекшеленеді және сондай-ақ өндіру секторы шегінен тысқары жан басына шаққандағы орташа кірістің шамалы көрсеткіштеріне ие.

Әлемдік экономикадағы тұрақсыздыққа қарамастан ел экономикасы өсім көрсетуде. «Өткен жылмен салыстырғанда жағдай әлдеқайда тұрақты», – дейді Үкімет мүшелері. Бұл әрине, алдын ала қабылданған мемлекеттік бағдарламалар мен қызу жұмыстың нәтижесі. Биылғы жылы 7 ай көрсеткіштері бойынша алғаш рет тұрақты даму жолына түсті. Ел экономикасының өсімі қамтамасыз етілді. ДЖӨ өсуі 4 пайызды құрап отыр. Болжам бойынша егістіктің жағдайы жақсы, жиналған 19 млн. тоннадан астам астықтың сапасы әлдеқайда жоғары деп күтілуде. Үшінші кластағы өнім 20 пайызға артқалы отыр. Аграрлық аймаққа айналған Жетісу өлкесінің де биылдық көрсеткіштері оң серпін береді деп болжам жасалуда. Бірнеше жылдан бері қант қызылшасын көбейтуге ден қойған өңірде өсім бар. Жамбыл облысымен қосқанда екі аймақ 50 мың тонна қант өндіремек. Бұл ішкі сұраныстың небәрі 10 пайызы ғана [3].

Осы тұрғыда Қазақстандағы аймақтардың жылдық әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері назар аударарлық (2-сурет).

Қазақстан өңірлері аясында 2016 жыл қорытындысы бойынша 2015 жылмен салыстырғанда анағұрлым ауытқулар байқалған жоқ. Десек те, құрылыс нысандары бойынша Атырау облысы, Шығыс Қазақстан облыстарында жоғары серпін байқалса, керісінше Қызылорда облысында бұл көрсеткіш басқа аймақтармен салыстырғанда анағұрлым төмен. Жалпы, әр аймақтың табиғи, өндірістік әлеуетіне орай бұл көрсеткіштер әртүрлі сипатқа ие.

Сурет 2 – Қазақстан Республикасының аймақтарының әлеуметтік-экономикалық даму бойынша көрсеткіштері, 2016 жыл қорытындысы бойынша

Талқылау

Әлеуметтік бағытталған экономиканың дамуы, тек облыстың ғана емес сонымен қатар, мемлекеттің халық шаруашылығының салаларын шикізаттармен, материалдармен қамтамасыз етуді, тұрақты экономикалық қатынастың болуын және сұранысқа сай дайын өнім өндіруді талап етеді. Қазіргі таңда, бәсекелестік ортада экономикалық құрылымды тиімді орналастыру негізінде көптеген жұмыстар атқарылуда, соның бірі және негізі индустриялды – инновациялық шаралар, оның нәтижесіне жетуге аймақтардың экономикалық даму деңгейінің мүмкіндігі толық жетеді.

Аймақтық саясаттың негізгі бағыттары елдің стратегиялық бағдарламалық құжаттары – «Қазақстан – 2050» стратегиясында (Қазақстанның әлемдегі ең дамыған 30 мемлекеттің қатарына кіру тұжырымдамасымен бірге), Елдің 2020 жылға дейінгі аумақтық-кеңістіктік дамуының болжамды схемасында (бұдан әрі - Болжамды схема), Аумақты ұйымдастырудың 2030 жылға дейінгі бас схемасында айқындалған.

Аймақтық саясат өңірлердің экономикалық бәсекеге қабілеттілігін арттыру, экономикалық өсу орталықтарында еңбек ресурстары мен капиталды аумақтық шоғырландыру, халықтың жұмыспен қамтылуын және кірісін арттыру үшін қолайлы жағдайлар мен факторларды қалыптастыруға бағытталған. Бұл ретте экономикалық әлеуеті төмен өңірлерді (елді мекен жерлердің әртүрлі жүйелерін) өмір сүру сапасы стандартының ең төменгі жеткілікті деңгейінде бір уақытта қолдай отырып, перспективті экономикалық өсу орталықтарын басымды дамытудың ұтымды теңгерімі көзделген [15].

Болжамды схеманы іске асыру үшін халықтың өмір сүру сапасын арттыруға (тіршілікті қамтамасыз ету инфрақұрылымын дамыту – энергия және жылу көздері, газбен, жылумен, электрмен, сумен жабдықтау және су бұру) және өңірлердің экономикалық әлеуетін дамытуға бағытталған «Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі» бірыңғай бағдарламасы қабылданды.

Ел өсуінің ұзақ мерзімді нүктесі (немесе полюстері) сияқты агломерацияларды дамыту мақсатында басқа аумақтар үшін «локомотивтер» ретінде Астана, Алматы, Шымкент және Ақтөбе қалаларындағы орталықтарымен болатын агломерацияларды қалыптастыру бойынша шараларды іске асыру жалғастырылатын болады, олар елдің өңірлік жаһандық нарықтармен интеграциялануын қамтамасыз етеді.

Аймақтарды дамытудың Өңіраралық схемасының жобалық шешімдері негізінде әрекет ету мүмкіншілігін кеңейте отырып (2030 жылға дейін) Астана және Алматы қалаларындағы орталықтарымен агломерацияларды қалыптастырудың Ұзақмерзімді жоспарлары әзірленуде.

30 дамыған ел қатарына кіру Тұжырымдамасына сәйкес жоғары тұтынушылық потенциалымен нарықтарды қалыптастыру мақсатында Австралия және Канада тәжірибе негізінде қызмет көрсету саласын белсенді дамыту үшін (тұрғындардың урбанизация деңгейі – 80-90% және 60% 3 ірі қалада бағытталған) 2 агломерацияны дамытуды жеделдету жоспарлануда – Астана және Алматы, ал орта мерзімді перспективада - Шымкент және Ақтөбе.

Елдің бірыңғай нарығын қалыптастыру және ұлттық және халықаралық деңгейдегі хаб-қалаларды айқындай отырып елдің макроөңірлерін құру арқылы өңірлік теңсіздікті азайту үшін «Нұрлы жол» бағдарламасын іске асыру басталады.

Солтүстік макроөңірдің хабы - Астана қаласы барлық макроөңірлерді байланыстыратын орталық болады.

Орталық-шығыс макроөңір хабы Өскемен қаласы болып айқындалды, макроөңірдің тиімді көліктік-логистикалық жүйесін қалыптастыру көліктік инфрақұрылымды, трансшекаралық сауданы дамытуға жаңа серпін береді.

Ақтөбе қаласы негізгі теміржол желілері мен халықаралық автомагистральдар өтетін ірі көлік және транзиттік түйін болып табылатын батыс макроөңірінің хабы болады.

Оңтүстік макроөңірдің хабтары Шымкент және Алматы болады. Алматы хабын дамыту Алматы облысы аудандарының үшінші деңгейдегі қалаларын тарта отырып, Алматы агломерациясын желілік өсу аймағы ретінде қалыптастырумен байланысты болады.

Қорытынды

Хаб-қалалар макроөңірлердің экономикалық белсенділік, капиталды, ресурстарды, алдыңғы қатарлы технологияларды және көрсетілетін қызметтерді шоғырландыру орталықтарына айналады және көші-қон ағындарын тарту нүктелері болады және табиғи урбанизацияға ықпал етеді. Осы орайда макроөңірлердің теңгерімді дамуы үшін инвестициялық және еңбек ресурстарының өндіру өнеркәсібінен және өнімділігі төмен ауыл шаруашылығы секторларынан экономиканың өңдеу өнеркәсібіне және өнімділігі жоғары сервис секторларына көшуін қамтамасыз ету арқылы олардың экономикасын әртараптандыру саясатын жүргізу қажет, ол ел халқының жан басына шаққандағы орташа кірісін арттырады.

«Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі бағдарламасы» шеңберінде аудан орталықтары мен тірек ауылдық елді мекендерді дамытудың кешенді жоспарларын, Ауылдық округтердің орталықтарын, ауылдар мен кенттерді дамыту жөніндегі облыстық іс-шаралар жоспарларын, областардың шекара маңындағы аудандарын 2020 жылдарға дейін дамыту жөніндегі іс-шаралар жоспарларын іске асыру жалғасуы экономиканы әртараптандыру, шағын және орта бизнесті, көліктік-логистикалық, туристік инфрақұрылымдарды дамыту жөніндегі жобалар есебінен тиісті аумақта тұрып жатқан халыққа қажетті әлеуметтік стандарттарды ұсыну үшін жеткілікті өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылым құруға мүмкіндік береді [16].

Осылайша, мемлекет тарапынан елдің ұтымды аумақтық ұйымдастырылуын қалыптастыру, экономикалық өсу орталықтарында халықтың және капиталдың шоғырлануын ынталандыру шаралары негізінде өңірлердің әлеуметтік-экономикалық әлеуетін дамыту белсенді жүзеге асуда.

ӘДЕБИЕТ

[1] Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру - мемлекеттік саясаттың басты мақсаты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы // "Егемен Қазақстан" 2008 жыл 7 ақпан, N 36 (25008)

[2] Салимжанова Б. Б. Әлеуметтік экономикалық жоспарлау: оқу құралы – Павлодар : Кереку, 2012. – 70 б.

[3] Кенжегузин М.Б. Казахстанская модель устойчивого экономического развития: научные основы построения и реализации / В кн.: Проблемы устойчивого экономического развития в условиях глобализации. Т. 1. Алматы, ИЭ МОИ РК, 2003. - С. 15 - 51.

[4] В.П. Желтиков, Н.Г. Кузнецов, С.Г. Тяглов. Экономическая география / Серия «Учебники и учебные пособия». Ростов н/Д: Феникс., — 384 с., 2001

[5] Байнев В.Ф., Пелих С.А. Экономика региона: Учеб. пособие. – Минск: Академия управления при Президенте Республики Беларусь, ИВЦ Минфина, 2007 – 272 с.

- [6] Мищенко В.В. Экономика региона: Учебное пособие. - Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2002. – 160 с.
- [7] Гранберг А.Г. Основы региональной экономики ГУВШЭ, 2003 – 495 с.
- [8] <http://khabar.kz/kz/news/saysat/item/88434-elbasv-elimizdi-leumettik-ekonomikalv-damuy-zh-ninde-ke-es-tkizdi>
- [9] Особенности воспроизводства регионального капитала: сущность, подходы к оценке, методы управления / Институт экономики КарНЦ РАН, Под общей ред. Ю.В. Савельева. – Петрозаводск: Изд-во Карельского научного центра РАН, 2008. – 136 с.
- [10] Нам О.А. Сценарные модели стратегии социально-эколого-экономического развития региона / Межвузовский сборник научных трудов «Проблемы управления развитием социально-экономических систем». Выпуск 19. СПб.: Изд-во СПбГУКиТ, 2007.
- [11] Видяпина, В. И., Степанова, М. В. Региональная экономика / учебник– М.:ИНФРА-М, 2007. – 666 с.
- [12] Ашимбаева А.Т. Структура экономики: закономерности формирования, тенденции и приоритеты развития. Алматы, Дайк-Персс, 2000
- [13] Әбдірахманов М.А.Әлуметтік статистика.Оқу құралы.Астана.-2012.-272 б.
- [14] Оценка номинальных денежных доходов населения по регионам Республики Казахстан // Сайт Агентства статистики Республики Казахстан – www.stat.kz.
- [15] http://economy.gov.kz/sites/default/files/pages/itogi_ser_za_2016_god_kaz.pdf
- [16] https://tengrinews.kz/zakon/pravitelstvo_respubliki_kazahstan_premier_ministr_rk/hozyaystvennaya_deyatelnost/id-P1100000862/

Г.А. Абдулина¹, А.Б. Абельданова²

Университет Нархоз, КазУМОиМЯ им. Абылай хана, г. Алматы, Казахстан

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ

Аннотация. В данной статье автором рассматривается вопрос значимости социально-экономического развития региона, раскрыта сущность социально-экономического развития регионов на текущем этапе развития экономики. На современном этапе региональная политика Казахстана призвана обеспечить формирование благоприятных условий и факторов для наращивания внутренней и внешней конкурентоспособности регионов, территориальной концентрации ресурсов труда и капитала в центрах экономического роста, повышения региональной занятости и качества жизни жителей республики. Важным направлением новой региональной политики является формирование рациональной территориальной организации, которое включает стимулирование и регулируемое развитие процессов урбанизации и агломераций, являющихся важнейшими точками экономического роста национальной экономики, развитие и поддержку перспективных населенных пунктов, обладающих экономическим и демографическим потенциалами.

Ключевые слова: экономика, регион, социально-экономическое развитие, региональная политика, прогнозная схема.

МАЗМҰНЫ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (ағылшын тілінде).....	5
<i>Сейтова В., Г. Исатаева, Роланд Гизе.</i> Ауыл шаруашылығындағы инновациялық жүйелердің дамуы: әдістемелік тәсілдер (ағылшын тілінде).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (ағылшын тілінде).....	21
<i>Кашук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Жергілікті аймақтың жоғары оқу орындарын қаржыландыру үлгісін жүзеге асыру тәжірибесі, кадрлық саясаты (ағылшын тілінде).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Қазақстанның қазіргі кездегі даму жағдайында жоғарғы білім беру саласының адам ресурстарын талдау (ағылшын тілінде).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (ағылшын тілінде).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (ағылшын тілінде).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (ағылшын тілінде).....	57
<i>Бородина А.А., Нұрсана А.Т.</i> Жер асты суларын қорғау мен пайдалануды халықаралық құқықтық реттеу (ағылшын тілінде).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Түркі әлемі және дінаралық этносаралық төзімділіктің қазақстандық үлгісі (ағылшын тілінде).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билисбаева А.М.</i> Заңды тұлғалардың халықаралық жеке-құқықтық мәртебесін айқындау ерекшеліктері (ағылшын тілінде).....	76
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (ағылшын тілінде).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (ағылшын тілінде).....	89
<i>Сыздықова Н.</i> Шет елдердегі және қазақстандағы мемлекеттік аудиттің институционалдық негізі (ағылшын тілінде).....	97
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Орталық Азия мемлекеттерінің құқықтық жүйелері.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужина Д.С., Хамитова Д.М.</i> Жанартылатын энергияның көздерін пайдалану Қазақстан республикасының ұлттық экономикасын дамытудың факторы ретінде.....	112
<i>Иманғалиева Ш.С.</i> Қазақстандық жоғары оқу орындарындағы білім алушылардың бойына негізгі дағды-шеберліктерді дамытуда академиялық ұтқырлықтың рөлі.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Ауыл туризміндегі жасыл экономика.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Қазақстан мәселелері мемлекеттік мәдениет саясатының мақсаты мен мәні.....	132
<i>Нурғабайлов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Экономика және туризм дамуының өндірістік аспектілері.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы баға белгілеу әдістері.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжеғалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Инновациялық экономикалық дамудың жаһандық факторы ретінде еліміздің интеллектуальді потенциалын салу үшін қазіргі заманғы экономикалық механикаларды зерттеу.....	144
<i>Әбсаттаров Ф.Б.</i> Құқықтық қазақстандық -азаматтық жоғарғы құқықтық мәдениетінің көрінісі : саяси аспектілері.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (орыс тілінде).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (орыс тілінде).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (қазақ тілінде).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (қазақ тілінде).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (қазақ тілінде).....	188
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (қазақ тілінде).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (қазақ тілінде).....	198

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на английском языке).....	5
<i>Сейтова В., Исатаева Г., Роланд Гизе.</i> Развитие сельскохозяйственных инновационных систем: методические подходы (на английском языке).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на английском языке).....	21
<i>Каиук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Модель местного финансирования вузов, как инструмент повышения эффективности реализации кадровой политики регионов (на английском языке).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Анализ человеческих ресурсов сферы высшего образования Казахстана на современном этапе развития (на английском языке).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на английском языке).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на английском языке).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на английском языке).....	57
<i>Бородина А.А., Нурсана А.Т.</i> Международно-правовое регулирование охраны и использования подземных вод (на английском языке).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Тюркский мир и казахстанская модель межрелигиозной и межэтнической толерантности (на английском языке).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билицбаева А.М.</i> Особенности определения международного частно-правового статуса юридических лиц (на английском языке).....	76
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на английском языке).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на английском языке).....	89
<i>Сыздыкова Н.</i> Институциональная основа государственного аудита в зарубежных странах и Казахстане (на английском языке).....	97
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.</i> Правовые системы стран Центральной Азии.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужина Д.С., Хамитова Д.М.</i> Использование возобновляемых источников энергии как фактора развития национальной экономики республики Казахстан.....	112
<i>Имангалиева Ш.С.</i> Роль академической мобильности в развитии ключевых навыков студентов в казахстанском вузе.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Зеленая экономика в сельском туризме.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Музеи Казахстана как объект и субъект культурной политики государства.....	132
<i>Нургабылов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Прикладные аспекты развития экономики и туризма.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Методы ценообразования на промышленных предприятиях.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжегалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Исследование современных экономических механизмов построения интеллектуального потенциала страны как движущего фактора инновационного развития экономики.....	144
<i>Абсаттаров Г.Р.</i> Правовой казахстанец – выражение высокой правовой культуры гражданина: политические аспекты.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на русском языке).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на русском языке).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на казахском языке).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на казахском языке).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на казахском языке).....	188
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на казахском языке).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на казахском языке).....	198

CONTENTS

<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in English).....	5
<i>Vilena Seitova, Gulzhan Issatayeva, Roland Giese.</i> The development of agricultural innovation systems: methodological approaches (in English).....	15
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in English).....	21
<i>Kashuk L.I., Musalimova B.T., Simonov S.G.</i> Model of local financing of higher institutions, as a tool to increase efficiency of implementation of personnel policy in the regions (in English).....	30
<i>Mynzhanova G.T., Sailaubekov N.T.</i> Human resources analysis of higher education sphere in Kazakhstan at the present stage of development (in English).....	37
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in English).....	43
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in English).....	49
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in English).....	57
<i>Borodina A.A., Nursapa A.T.</i> International legal regulation of protection and use of underground waters (in English).....	61
<i>Dairabayeva G.B., Maldybek A. Zh.</i> Turkic world and kazakhstani model of interreligious and interethnic tolerance (in English).....	68
<i>Deister Y.S., Bilisbayeva A.M.</i> Peculiarities of determining the private international legal status of legal entities (in English).....	76
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in English).....	83
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in English).....	89
<i>Syzdykova N.</i> Institutional basis of the state audit in foreign countries and Kazakhstan (in English).....	97
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Legal systems of Central Asian countries.....	105
<i>Dyussebekova G.S., Aiguzhinova D.S., Khamitova D.M.</i> Use of renewables as factor of development of national economy of the republic of Kazakhstan.....	112
<i>Imangaliyeva S.</i> The role of academic mobility in students' core competences development in Kazakhstani university.....	120
<i>Abdrakhmanova R.S., Rey I.Yu., Sayabayev K.M., Alina G.B.</i> Green economy in rural tourism.....	127
<i>Asanova Zh.T.</i> Museums of Kazakhstan as object and subject of the cultural policy of the state.....	132
<i>Nurgabylov M.N., Nurpeisova A.A., Doshan A.S.</i> Applied aspects development of economics and tourism.....	136
<i>Sabirova R.K., Dzhumaeva A.K., Sayynova L.K.</i> Methods of pricing on industrial enterprises.....	140
<i>Sanaliev L.K., Kenzhegalieva G.B., Idelbayeva A.S.</i> Investigation of modern economic mechanisms for construction of the intellectual potential of the country as a moving factor of innovative economic development.....	144
<i>Absattarov G.R.</i> Legal kazakhstani - expression of high legal citizen culture: political aspects.....	148
* * *	
<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in Russian).....	156
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in Russian).....	166
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in Kazakh).....	176
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in Kazakh).....	182
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in Kazakh).....	188
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in Kazakh).....	192
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in Kazakh).....	198

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 10.08.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
13 п.л. Тираж 500. Заказ 4.